

Каленюк Л.П.
вихователь ДНЗ №2
сmt. Головине
Черняхівського району,
наук. керівник
доцент Тарнавська Н.П.

Застосування комп'ютерних технологій в навчально-виховному процесі ДНЗ як ефективного засобу формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку.

Компетентність дошкільників у розумовій діяльності засвідчується їх здатністю: розмірковувати, аналізувати, порівнювати, узагальнювати, обчислювати, класифікувати, упорядковувати висловлювання, висувати елементарні гіпотези. При цьому важливо надати змогу дитині побачити, що математичні поняття описують реальний світ, а не існують самі по собі [6].

Кожен педагогічний колектив шукає нових шляхів поліпшення освітнього процесу, забезпечення його ефективності та підвищення його якості. Комп'ютер один із сучасних засобів інтелектуального розвитку дітей в дошкільному навчальному закладі. Основи комп'ютерної грамотності та ознайомлення дітей з навколишнім світом за допомогою комп'ютера є складовою варіативної частини змісту Базового компонента дошкільної освіти в Україні.

Термін «інформаційні технології» уперше ввів у науковий обіг В.Глушков, який визначив інформаційні технології як процеси, що пов'язані з переробкою інформації. Конкретизували це поняття Н. Апатова, О. Богатирьов, А. Коптелов, Г. Некрасов.

В. Кремінський розглядає ІТ (нові інформаційні технології) як засіб для розвитку особистості. Педагогічну характеристику комп'ютера ще у 80-х роках ХХ ст. дав академік А. Єршов.

Теоретико-методологічні аспекти застосування ІКТ в освіті досліджували І. Богданова, С. Бігунова, Б. Гершунський.

Обґрунтувала модель професійно-педагогічної діяльності по здійсненню дошкільної комп'ютеризації Л. Габдулісламова.

Як бачимо використання комп'ютерних технологій достатньо опрацьовано в теорії та практиці педагогічної діяльності дошкільних навчальних закладів, проте конкретно не визначено педагогічних умов застосування ІКТ щодо формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку, не існує єдиної прийнятої класифікації комп'ютерних навчальних програм для логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку.

Мета статті: теоретичне обґрунтування педагогічних умов застосування інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку.

У сучасній Україні створюється нова система освіти, зорієнтована на входження у світовий освітній простір. Відбувається заміна освітньої парадигми, пропонується новий зміст, інші підходи, передбачається формування нового педагогічного менталітету. За цих умов педагогові необхідно орієнтуватися у широкому спектрі сучасних інноваційних технологій та ідей. Адже сьогодні бути педагогічно грамотним фахівцем неможливо без оволодіння комп'ютерними технологіями. Комп'ютерні технології навчання є потужним засобом, що приваблює своєю наочністю, зручністю в опрацюванні інформації, та безліччю можливостей. Комп'ютер - це потужний дидактичний засіб, який стимулює вихованців до активної праці, підвищує їхній інтерес до навчання, сприяє кращому засвоєнню матеріалу і підвищує ефективність навчання [2]. Поряд із цим існують певні проблеми: потрібно створити навчальну дидактичну базу, розробити навчальні комп'ютерні програми, створити програмне забезпечення, яке враховувало б закономірності та рівні розвитку дітей дошкільного віку. Важливість застосування комп'ютерних технологій у навчанні полягає також у тому, що вони вносять у заняття новизну, яка за своїм змістом і формою викладу дає можливість опрацювати за короткий час значний за обсягом матеріал, а також по-новому його засвоїти, викликати інтерес, поглибити здобуті знання.

Комп'ютеризацію навчання потрібно починати з дошкільних навчальних закладів, що передбачено новою редакцією Базового компонента дошкільної освіти. Хоча, поки що у варіативній освітній лінії «Комп'ютерна грамота», кінцевим результатом реалізації цього розділу передбачено формування в дітей старшого дошкільного віку інформаційної компетенції [1].

На наш погляд, комп'ютер слід розглядати як компонент системи засобів навчання, що забезпечують наочність діяльності та її практичну спрямованість.

Отже, зазначимо, що комп'ютерні технології навчання впевнено розширюють свій вплив на освітньо-виховний простір дошкільного навчального закладу. До їх переваг можна віднести такі чинники: представлення інформації в ігровій формі, що відповідає провідному виду діяльності дітей дошкільного віку - грі; образно і яскраво представити навчальний матеріал, що відповідає наочно-образному мисленню дошкільників; привернути увагу дітей дошкільного віку мультиплікаційними ефектами, звуковим супроводом та рухомими елементами; розвивати пізнавальну активність дітей через систему захоплювальних прийомів після виконання ними проблемних завдань. ІТ дозволяють застосувати мультимедійні презентації в роботі з дітьми дошкільного віку.

Процес створення нових завдань з використанням мультимедійних презентацій сприяє розвитку креативних якостей педагога, зростанню рівня його педагогічної компетентності. Урізноманітнюючи діяльність дітей на занятті, педагог робить його більш цікавим та пізнавальним, сприяє ефективному закріпленню сформованих навичок на комунікативному етапі роботи та якісного завершення педагогічного впливу вихователя. Сучасні комп'ютерні технології дозволяють значно розширити методичні прийоми проведення занять.

Сучасні педагогічні дослідження підтверджують можливість елементарного користування комп'ютерною технікою дітьми від 3 до 6 річного віку [5, с 16-26]. Цей період збігається із інтенсивним розвитком мислення дитини і є перехідним віком від наочно-образного до абстрактно-логічного мислення.

Психологічна особливість дітей дошкільного віку полягає в тому, що вони у своїй уяві в процесі гри легко переносять заміники реальних предметів в ігрові, використовуючи їх властивості і призначення, чим і пояснюється «легке» входження в комп'ютерні ігрові ситуації та осмислене оперування символами та об'єктами на екрані комп'ютера.

Комп'ютерна програма спрямовує дитину на виконання тих чи інших розумових операцій (дії з числами; обчислення та вимірювання кількості, відстані, довжини; класифікація геометричних фігур, предметів, множин; серіація за величиною, масою, об'ємом, розв'язування задач та інші) і в залежності від результатів, інтерактивно реагує на дії дитини. Як подяка за правильно виконане завдання, програма виконує музичні мініатюри, відтворює звукові фрази, або екранні ефекти.

Комп'ютерні програми для дітей дошкільного віку повинні мати позитивну моральну спрямованість. Вихователь дошкільного закладу, ознайомившись із сюжетом програми, зобов'язаний зробити психолого-педагогічну оцінку і прийняти рішення про доцільність чи недоцільність їх використання в навчально-виховному процесі.

Проведений аналіз комп'ютерних технологій дозволяє стверджувати, що їх інтеграція в систему дидактичних засобів з формування елементарних математичних уявлень дітей дошкільного віку є надзвичайно впливовим чинником зростання інтелектуального, морального та естетичного розвитку дитини.

Використання нових, незвичних прийомів пояснення й закріплення в ігровій формі з використанням мультимедійних матеріалів, підвищує мимовільну увагу дітей, допомагає розвинути довірливу увагу, дає змогу збільшити обсяг пропонованого для ознайомлення матеріалу.

Заняття стають насиченими й цікавими, тобто пропонований матеріал містить елементи надзвичайного, дивного, несподіваного, що викликає інтерес у дітей до навчального процесу та сприяє створенню позитивної емоційної обстановки навчання, а також розвитку розумових здібностей.

У сучасних дошкільників необхідно формувати елементарне уявлення про комп'ютер як сучасний технічний засіб.

Усі матеріали для занять ретельно добирають з урахуванням віку дітей та навчальних напрямів роботи з ними. Застосовують комп'ютери, мультимедіа та інформаційні технології як дидактичні засоби для підвищення мотивації та індивідуалізації навчання, розвитку

творчих здібностей дітей та для створення благополучного емоційного фону. Комп'ютер дає змогу моделювати такі життєві ситуації, які не можна, або важко побачити в повсякденному житті.

Для більшої ефективності комп'ютерні матеріали побудовано відповідно до вікових особливостей дошкільників, до них включені цікаві питання, анімаційні картинки, ігри. Чергування демонстрації теоретичного матеріалу та бесіди з дітьми допомагають досягти поставленої мети.

Висновок. Комп'ютерні технології впевнено займають свою нішу в навчально-виховному процесі дошкільного навчального закладу. Він є засобом оптимізації навчальної діяльності дошкільників і розвитку їхніх життєвих компетентностей. Сучасний вихователь повинен знати і вміти використовувати комп'ютерні технології для підтримки навчання як власного, так і своїх вихованців (наприклад, вміти користуватися текстовим редактором, базами даних, мультимедійними енциклопедіями, Інтернетом, електронною поштою тощо), створювати власні педагогічні програмні засоби, а також публікувати їх у мережі та ін. Проблема, що розглядалася у статті має всі перспективи для подальшого дослідження і напрацювання методичних рекомендацій.

Список використаних джерел та літератури.

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: А. М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф, д-р пед. наук; Авт. кол-в: Богуш А. М., Беленька Г. В., Богініч О. Л., Гавриш Н. В., Долинка О. П., Ільченко Т. С., Коваленко О. В., Лисенко Г. М., Машовець М. А., Низковська О. В., Панасюк Т. В., Піроженко Т. О., Поніманська Т. І., Сідельнікова О. Д., Шевчук А. С., Якименко Л. Ю. - К.: Видавництво, 2012. - 26 с.

2. Жалдак М.І. Комп'ютерно-орієнтовані засоби навчання математики, фізики, інформатики: посібн. для вчит. - К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2004. - 182 с.

3. Кремень В. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті і формування інформаційного суспільства [Текст] // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. – 2006. - №6. - С.4-8

4. Крутії К. Скарбничка ігор для розумних батьків і кмітливих дітлахів. – 3-тє вид., виправ. – Запоріжжя: ТОВ «ЛППС» ЛТД, 2010 – 220 с.

5. Ляшенко С., Зінченко З. Інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій у освітній процес // Вихователь-методист дошкільного закладу. - 2013. - № 7. – с 16-26

Сазонова А.В. Загальнотеоретичні основи природничо-математичної освіти дітей дошкільного віку. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Дошкільна освіта». - К.: Видавничий дім «Слово», 2010. - 248 с.